

TÜRKİYE YEŞİL TAKSONOMİ YÖNETMELİĞİ TASLAĞI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi, sürdürülebilir yatırımlara finansman akışının teşvik edilmesi ve piyasada yeşile boyamanın önlenmesi amacıyla hazırlanan Türkiye Yeşil Taksonomisinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları kapsamında sürdürülebilirlik raporlaması yapmak zorunda olan kurum ve kuruluşların Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamındaki ekonomik faaliyetlerini,
 - Türkiye Yeşil Taksonomisinin uygulama şartlarını, teknik tarama kriterlerini, raporlama ve doğrulama işlemlerini, idari/teknik usul ve esaslarını,
 - Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamına giren kurum ve kuruluşların kullanacakları Çevrimiçi Taksonomi Yönetim Sistemine ilişkin diğer hususları,
- kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 3 üncü maddesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 792/D maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen,

- Anahtar Performans Göstergeleri: Kurum ve kuruluşların Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde raporlamış olduğu finansal tablolarındaki toplam ciro, sermaye giderleri ve işletme giderlerini,
- Asgari sosyal güvenlik önlemleri: Uygun ekonomik faaliyetlerin sosyal ve ekonomik hakları ihlal etmemesini sağlamaya yönelik önlemleri,
- Başkan: İklim Değişikliği Başkanını,
- Başkanlık: İklim Değişikliği Başkanlığını,
- Başkan Yardımcısı: İklim Değişikliği Başkan Yardımcısını,
- Biyçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile restorasyonu: Doğal yaşam alanlarının ve biyoçeşitliliğin korunması, nesli tükenmekte olan türlerin koruma altına alınması, insan

faaliyetleri nedeniyle bozulmuş veya tahrip olmuş ekosistemlerin eski haline döndürülmesi için yapılan çalışmaları,

f) Çevresel bütünlük ilkesi: Doğal çevrenin korunmasını, ekosistemlerin dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesini amaçlayan ilkeyi,

g) Çevresel hedef: Bir ekonomik faaliyetin çevresel sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla sera gazı emisyonlarının azaltımı; iklim değişikliğine uyum; su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması; döngüsel ekonomiye geçiş; kirliliğin önlenmesi ve kontrolü; biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile restorasyonu hedeflerini,

ğ) Doğrulama ve geçerli kılma: Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamında kurum ve kuruluşlarca hazırlanan raporların Başkanlıkça belirtilen hususlar çerçevesinde doğrulayıcı kuruluş tarafından yürütülen faaliyetleri,

h) Doğrulayıcı kuruluş: Doğrulama işlemini icra etmek üzere akredite olmuş kuruluşu,

ı) Döngüsel ekonomiye geçiş: Mevcut malzeme veya ürünlerin mümkün olduğunca uzun süre kullanılmasını, paylaşılmasını, kiralanmasını, yeniden kullanılmasını, onarılmasını, yenilenmesini ve geri dönüştürülmesini içeren ve bu sayede ürünlerin yaşam döngüsünün uzatılmasını hedefleyen üretim ve tüketim modeline geçişi,

i) Ekonomik faaliyet: Sermaye, işgücü, ham madde, üretim teknikleri veya ara ürünler gibi kaynakların belirli ürün veya hizmetleri üretmek üzere bir araya getirilmesini,

j) Geçiş faaliyeti: Düşük karbonlu ekonomik ve teknolojik alternatiflerin henüz mevcut olmadığı sektör veya endüstrilerde en düşük sera gazı emisyon seviyelerine sahip düşük karbonlu alternatiflerin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını engellemeyen faaliyetleri,

k) İklim değişikliğine uyum: İklim değişikliğinin mevcut veya olası olumsuz etkilerini önlemeye, muhtemel zararlarını en aza indirmeye ya da ortaya çıkabilecek fırsatlardan yararlanmaya yönelik süreci,

l) Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü: İnsan faaliyetleri sonucunda doğrudan ve dolaylı olarak hava, su ve toprakta kirlenmeye sebep olan ekonomik faaliyetlerin önlenmesi ve kontrolünü,

m) Kolaylaştırıcı faaliyet: Çevresel hedeflerden en az birine önemli ölçüde katkı sağlanmasını kolaylaştıran, yaşam döngüsü temelinde önemli ölçüde olumlu bir çevresel etkiye sahip olan ancak; karbon yoğun varlıkların kullanımlarını kolaylaştırmayan veya teşvik etmeyen ekonomik faaliyeti,

n) Net sıfır emisyon: İnsan kaynaklı faaliyetler dolayısıyla atmosfere salınan sera gazı emisyonlarının teknoloji ve diğer yöntemlerle azaltılarak yutak alanlar vasıtasıyla dengelenmesi sayesinde sera gazı emisyonlarında net artış olmamasını,

o) Önemli ölçüde katkı sağlama kriterleri: Bir ekonomik faaliyetin Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamında çevresel açıdan sürdürülebilirliğe önemli ölçüde katkı verip vermediğini değerlendirmek için belirlenen kriterleri,

ö) Önemli zarar vermeme kriterleri: Bir ekonomik faaliyetin Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamında bir veya daha fazla çevresel hedefe önemli ölçüde katkı sağlamanın yanı sıra, diğer hedeflerden herhangi birine zarar vermemesi için belirlenen kriterleri,

p) Sera gazı emisyonlarının azaltımı: Sera gazı emisyonlarının azaltılması ile yutak alanların korunması, arttırılması ve iyileştirilmesi faaliyetlerini,

r) Su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması: Yer altı-yer üstü su kaynaklarının ve deniz suyu kütlelerinin mevcut durumlarının iyileştirilmesini, korunmasına katkı sağlamasını ve kirlenmesinin önlenmesini,

- s) Teknik tarama kriterleri: Bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan önemli ölçüde katkı sağlama ve önemli zarar vermeme kriterlerini,
- ş) TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumunu,
- t) Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS): 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 88 inci maddesi uyarınca Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı adıyla yayımlanan standartları,
- u) Türkiye Yeşil Taksonomi (Taksonomi): İklim finansmanının harekete geçirilmesine katkıda bulunan ve belirlenen çevresel hedefler doğrultusunda iklim değişikliği ile mücadeleye fayda sağlayan ekonomik faaliyetlere ilişkin ilkeler ve kriterler belirleyen sınıflandırma sistemini,
- ü) Uygun ekonomik faaliyet: Bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yayımlanan Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamındaki ekonomik faaliyetleri,
- v) Uyumlu ekonomik faaliyet: Uygun ekonomik faaliyetlerden bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirlenen kriterleri sağlayan faaliyetleri,
- y) Yaşam döngüsü: Ürünün ham madde aşamasından bertarafına kadar birbirini izleyen ve birbirine bağlı olan süreçlerini,
- z) Yeşile boyama: Kurum ve kuruluşların, iklime duyarlı ve çevreci bir imaj oluşturmak adına yürüttükleri ekonomik faaliyetlerle ilgili olarak kamuoyunu yanıltıcı/yanlış bilgilerle kasıtlı ve asılsız olarak yanıltmasını,
- aa) Yutak alan: Ormanlar ve diğer ekosistemler vasıtasıyla karbonu tutarak atmosferden uzaklaştıran, karbondioksit emisyonlarını dengeleyen süreci, aktiviteyi ve mekanizmayı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Şartlar

Genel esaslar

MADDE 5- (1) Taksonomide şeffaflık, sürdürülebilirlik ve çevresel bütünlük ilkeleri esas alınır.

(2) Taksonominin net sıfır emisyon hedefini ve yeşil kalkınma vizyonuna yönelik faaliyetleri desteklemesi esastır.

(3) Uygun ekonomik faaliyetin uyumluluğunun belirlenmesinde faaliyetin ilgili olduğu mevzuat hükümlerine uyulması zorunludur.

(4) Uygun ekonomik faaliyetlerin finansmana erişimini desteklemek amacıyla sürdürülebilirliklerini belirleyen teknik tarama kriterleri oluşturulması esastır.

Uyumlu ekonomik faaliyetin genel şartları

MADDE 6- (1) Uygun ekonomik faaliyetin uyumlu bir ekonomik faaliyet olması için aşağıdaki koşulları birlikte sağlaması gerekmektedir:

a) Çevresel hedeflerden en az birine önemli ölçüde katkı sağlamak.

b) Başka hiçbir çevresel hedefe önemli zarar vermemek.

c) Asgari sosyal güvenlik önlemlerine uymak.

ç) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri için belirlenen teknik tarama kriterlerini sağlamak.

İKİNCİ KISIM

Taksonomiye Uyumluluğun Belirlenmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Çevresel Hedefler

Çevresel Hedefler

MADDE 7- (1) Bu Yönetmeliğin amacı doğrultusunda;

- Sera gazı emisyonlarının azaltımı,
- İklim değişikliğine uyum,
- Su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması,
- Döngüsel ekonomiye geçiş,
- Kirliliğin önlenmesi ve kontrolü,
- Biyçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile restorasyonu, çevresel hedeflerdir.

Sera gazı emisyonlarının azaltımı için önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 8- (1) Bir ekonomik faaliyetin, Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı ile bildirdiği uzun vadeli sera gazı emisyonu azaltımı hedefi ile tutarlı olacak şekilde;

- Gelecekte önem arz edecek ve tasarruf potansiyeli yüksek olan yenilikçi teknolojilerin kullanımını da dahil olmak üzere yenilenebilir enerji üretmesi, iletmesi, depolaması, dağıtması ve kullanması,
- Fosil yakıt kullanan elektrik üretim faaliyetleri hariç olmak üzere enerji verimliliğini artırması,
- Temiz ya da sıfır emisyonlu ulaşımı desteklemesi,
- Sürdürülebilir malzemelerin kullanımına geçmesi,
- Sera gazı emisyonlarında net bir azalma sağlayan Karbon Yakalama ve Kullanma veya Karbon Yakalama ve Depolama teknolojilerinin kullanımını artırması,
- Yutak alanlarını geliştirmesi,
- Enerji sistemlerinin karbonsuzlaştırılmasını sağlamak için gerekli enerji altyapısını kurması,
- Yenilenebilir ve sıfır emisyonlu kaynaklardan temiz ve verimli yakıtları üretmesi durumunda sera gazı emisyonlarının azaltımına önemli ölçüde katkı sağlamış sayılır.

(2) Kolaylaştırıcı faaliyetler bakımından birinci fıkrada sıralanan hallerden herhangi birinin oluşması durumunda sera gazı emisyonlarının azaltımına önemli ölçüde katkı sağlanmış sayılır.

(3) Geçiş faaliyeti, sera gazı emisyonlarının aşamalı olarak azaltılmasını ve net sıfır emisyon hedefini benimseyen bir ekonomiye geçişi destekliorsa sera gazı emisyonlarının azaltılmasına önemli ölçüde katkı sağlamış sayılır.

İklim değişikliğine uyum için önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 9 – (1) Bir ekonomik faaliyetin Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı ile bildirilen uyum hedefleri ile tutarlı olacak şekilde;

- Mevcut ve gelecekte beklenen iklimin söz konusu ekonomik faaliyet üzerindeki olumsuz etki riskini önemli ölçüde azaltan veya insan, doğa veya varlıklar üzerindeki olumsuz etki riskini

artırmadan ekonomik faaliyet üzerindeki iklim kaynaklı olumsuz etkiyi önemli ölçüde azaltan uyum çözümleri içermesi,

b) Kolaylaştırıcı faaliyetleri yerine getirmenin yanı sıra, diğer insan, doğa veya varlıklar üzerindeki olumsuz etki riskini artırmaksızın, mevcut ve gelecekte beklenen iklimsel koşulların insan, doğa veya varlıklar üzerindeki olumsuz etki riskini önlemesi veya azaltması durumunda iklim değişikliğine önemli ölçüde katkı sağlar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde atıfta bulunulan uyum çözümleri, mevcut en iyi iklim projeksiyonları kullanılarak değerlendirilecek, öncelik sırasına göre sıralanacak ve asgari olarak aşağıdakileri önleyecek veya azaltacaktır:

a) İklim değişikliğinin ekonomik faaliyet üzerindeki konuma ve bağlama özgü olumsuz etkisi.

b) İklim değişikliğinin ekonomik faaliyetin gerçekleştiği çevre üzerindeki potansiyel olumsuz etkisi.

Su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunmasına önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 10- (1) Bir ekonomik faaliyetin, İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planında belirtilen su kaynakları yönetimine uygun olacak şekilde;

a) Kentsel ve endüstriyel atık su deşarjlarının olumsuz etkilerinden çevreyi koruması,

b) İnsanların temiz içme suyuna erişimini sağlayarak insan sağlığını koruması,

c) Su ekosisteminin durumunu koruması ve iyileştirmesi, suyu yeniden kullanması ve mevcut su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını teşvik etmesi,

ç) Deniz ekosistem faaliyetlerinin sürdürülebilir kullanımını sağlaması veya deniz sularının iyi durumuna katkıda bulunması durumunda su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunmasına önemli ölçüde katkı sağlamış sayılır.

(2) Kolaylaştırıcı faaliyetler bakımından birinci fıkrada sıralanan hallerden herhangi birinin oluşması durumunda su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunmasına önemli ölçüde katkı sağlamış sayılır.

Döngüsel ekonomiye geçişe önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 11- (1) Bir ekonomik faaliyetin, Ulusal Atık Yönetimi mevzuatında belirtilen hususlara uygun olacak şekilde;

a) Birincil hammadde kullanımını azaltması, ikincil hammadde kullanımını artırması veya sürdürülebilir kaynaklı bio-bazlı hammaddeler ve sürdürülebilir kaynaklı diğer hammaddeleri de içeren doğal kaynakları üretimde verimli kullanması,

b) Özellikle tasarım ve üretim faaliyetlerinde ürünlerin dayanıklılığını, onarılabiliğini, güncellenebilirliğini veya tekrar kullanılabilirliğini artırması,

c) Özellikle tasarım ve üretim faaliyetlerinde geri dönüştürülemeyen ürün ve malzemeleri ikame etmesi veya kullanımını azaltması yoluyla ürünlerin geri dönüştürülebilirliğini artırması, ç) Yaşam döngüleri boyunca, malzeme ve ürünlerdeki tehlikeli maddelerin içeriğini önemli ölçüde azaltması ve 23/6/2007 tarihli ve 30105 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasalların Kaydı Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmeliğin Ek 14 ündeki yüksek önem arz eden maddeleri ikame etmesi,

d) Yeniden kullanım, uzun ömürlü tasarım, demontaj, yeniden üretim, güncelleştirme ve onarım gibi uygulamalar ile ürünlerin kullanım süresini uzatması,

- e) İkincil hammaddelerin kullanımını ve kalitesini artırması,
 - f) Atıkların oluşumunu önlemesi veya azaltması,
 - g) Geri dönüşümden kazanılan malzemelerin yüksek kaliteli ikincil hammadde girdisi olarak üretimde kullanırken önleme, tekrar kullanıma ve geri dönüşüme hazırlık için gerekli atık yönetimi altyapısını geliştirmesi,
 - ğ) Atıkların yakılmasını en aza indirmesi ve düzenli depolama da dahil olmak üzere atıkları bertaraf etmesi durumunda döngüsel ekonomiye geçişe önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.
- (2) Kolaylaştırıcı faaliyetler bakımından birinci fıkrada sıralanan hallerden herhangi birinin oluşması durumunda döngüsel ekonomiye geçişe önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.

Kirliliğin önlenmesi ve kontrolüne önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 12- (1) Bir ekonomik faaliyet;

- a) Sera gazları dışında havaya, suya veya toprağa salınan kirletici emisyonları önlemesi veya bunun uygulanabilir olmadığı durumlarda söz konusu emisyonları azaltması,
- b) Faaliyetin gerçekleştiği alanlarda hava, su veya toprak kalitesi seviyelerini iyileştirmesi ve aynı zamanda insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini veya risklerini en aza indirmesi,
- c) Kimyasalların üretimi, kullanımı veya bertarafının insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini önlemesi veya en aza indirmesi durumunda kirliliğin önlenmesine ve kontrolüne önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.

(2) Kolaylaştırıcı faaliyetler bakımından birinci fıkrada sıralanan hallerden herhangi birinin oluşması durumunda kirliliğin önlenmesine ve kontrolüne önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.

Biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonuna önemli ölçüde katkı sağlama

MADDE 13- (1) Bir ekonomik faaliyet;

- a) Türleri, doğal ve yarı doğal ekosistemleri elverişli koruma statüsüne kavuşturması veya halihazırda bu statüye sahip oldukları durumlarda bozulmalarını önlemesi, kara, deniz ve su ekosistemlerinin durumlarını iyileştirilmesi ve doğa ve biyolojik çeşitliliği koruması,
- b) Sürdürülebilir arazi kullanımını ve yönetimini uygulaması,
- c) İyi tarım uygulamalarını desteklemesi,
- ç) Sürdürülebilir orman yönetimini kullanması durumunda biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonuna önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.

(2) Kolaylaştırıcı faaliyetler bakımından birinci fıkrada sıralanan hallerden herhangi birinin oluşması durumunda biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonuna önemli ölçüde katkıda bulunmuş sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Çevresel Hedeflere Önemli Zarar Vermeme

Çevresel hedeflere önemli zarar vermeme

MADDE 14 - (1) Bir ekonomik faaliyet, faaliyet neticesinde üretilen ürün ve sunulan hizmetlerin yaşam döngüsü dikkate alındığında;

- a) Teknik tarama kriterlerinde yer alan sera gazı emisyon değerinden daha yüksek oranda sera gazı emisyonuna yol açması,
- b) Mevcut ve gelecekteki iklim koşullarının faaliyetin kendisi, insan, doğa veya varlıklar üzerindeki olumsuz etkilerinin artmasına yol açması,
- c) Yerüstü ve yeraltı sularının da dahil olduğu su kütlelerinin veya deniz sularının çevresel kalite standartlarına zarar vermesi,
- ç) Döngüsel ekonomiye aşağıdaki durumlarda zarar vermesi;
- 1) Ekonomik faaliyet sonucunda ortaya çıkan ürünlerin dayanıklılığı, onarılabilirliği, güncellenebilirliği, tekrar kullanımı veya geri dönüştürülebilirliği de dahil olmak üzere ürünlerin yaşam döngüsünün bir veya daha fazla aşamasında önemli verimsizliklere yol açıyorsa,
- 2) Ekonomik faaliyet, geri dönüştürülemeyen tehlikeli atıkların yakılması hariç olmak üzere atığın ortaya çıkmasında, yakılmasında veya bertaraf edilmesinde önemli bir artışa yol açıyorsa,
- d) Havaya, suya veya toprağa, faaliyet başlamadan önceki duruma kıyasla, kirletici emisyonlarında önemli bir artışa yol açması durumunda bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde sıralanan çevresel hedeflere önemli zarar verdiği kabul edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Asgari Sosyal Güvenlik Önlemleri

Asgari sosyal güvenlik önlemleri

MADDE 15 - (1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca asgari sosyal güvenlik önlemleri, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Çalışma Yaşamında Temel İlkeler ve Haklar Bildirgesi'nde ve Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesi'nde tanımlanan sekiz temel sözleşmede belirtilen ilkeler ve haklar da dahil olmak üzere, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün Çokuluslu Şirketler Rehberi ve Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri ile uyumu sağlamak için 2 nci maddenin (a) fıkrası kapsamında ekonomik faaliyet yürüten kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanan prosedürlerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygun ekonomik faaliyet ve teknik tarama kriterleri

Uygun ekonomik faaliyet ve teknik tarama kriterleri

MADDE 16 - (1) Bu Yönetmelik gereğince belirlenen teknik tarama kriterleri, aşağıda yer alan hükümler doğrultusunda oluşturulur:

- a) Belirli bir ekonomik faaliyetin hem kısa hem de uzun vadeli etkilerini göz önünde bulundurarak, söz konusu çevresel hedefe en uygun potansiyel katkılar belirlenir.
- b) Belirli bir ekonomik faaliyetin hem kısa hem de uzun vadeli etkisini göz önünde bulundurarak, ilgili çevresel hedeflerden herhangi birine önemli zarar vermektan kaçınmak için karşılanması gereken asgari gereklilikler belirlenir.
- c) Kriterler mümkün olduğu ölçüde niceliksel, aksi takdirde niteliksel olmalıdır.
- ç) Uygun olduğu hallerde, çevresel etki değerlendirmesi, çevre izin ve lisans belgesi, çevre etiketi sistemini de içeren mevcut çevre mevzuatı ve karbon ayak izinin değerlendirilmesine yönelik standartlar dikkate alınır.

- d) Mümkin olduğu hallerde, Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları dikkate alınır.
- e) Kesin bilimsel kanıtlara ve bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan ilkelere uyulmalıdır.
- f) Ekonomik faaliyetin kendisinin ve bu ekonomik faaliyet tarafından üretilen ürün ve sağlanan hizmetlerin yaşam döngüsü süresince çevresel etkisi göz önüne alınır.
- g) Sürdürülebilir bir ekonomiye geçişin, belirli varlıkların atıl hale gelmesi riskinin yanı sıra sürdürülebilir yatırım için tutarsız teşvikler yaratma riski de dahil olmak üzere, potansiyel piyasa etkisi dikkate alınır.
- ğ) Belirli bir sektördeki ilgili tüm ekonomik faaliyetleri kapsamlı ve piyasadaki rekabeti bozmaktan kaçınılmalıdır.
- h) Kullanımı kolay ve doğrulanabilir olmalıdır.
- (2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamında belirlenecek teknik tarama kriterleri doğrultusunda katı fosil yakıtlar kullanan enerji üretim faaliyetleri çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomik faaliyetler olarak değerlendirilmeyecektir.
- (3) Başkanlık, bu maddenin birinci fıkrası kapsamında belirlenecek teknik tarama kriterlerini düzenli olarak gözden geçirir ve uygun olduğu hallerde, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda düzenler.
- (4) Teknik tarama kriterlerinde herhangi bir güncelleme yapılması durumunda, güncel kriterler her yılın 31 Aralık tarihine kadar Başkanlığın resmi internet sayfasında yayımlanır.
- (5) Güncellenen kriterler takip eden yıldan sonraki mali yıldan itibaren geçerli olur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Taksonominin İşleyişi, Görev ve Sorumluluklar

BİRİNCİ BÖLÜM

Uyumluluk Oranının Hesaplanması, Raporlama ve Doğrulama

Uyumluluk Oranının Hesaplanması

Madde 17 - (1) Taksonomi kapsamında uyumlu ekonomik faaliyetlere ilişkin raporlama yapacak işletmeler anahtar performans göstergeleri olarak:

- a) Uyumlu ekonomik faaliyetlerden elde edilen gelirlerin toplam ciroya oranını,
b) Uyumlu ekonomik faaliyetlere dair sermaye giderlerinin toplam sermaye giderlerine oranını,
c) Uyumlu ekonomik faaliyetlere dair işletme giderlerinin toplam işletme giderlerine oranını,
yıl bazında hesaplar.

(2) Faaliyet sahibinin yetkili temsilcisi tarafından birinci fıkrada yer alan verilerin e-taksonomi sistemine girilmesiyle sistem otomatik olarak uyumluluk oranını belirler.

(3) Bu maddenin 2 nci fıkrasına ilişkin yapılacak hesaplamalarda, faaliyet sahibi, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS'lere) göre hazırlanan ve sunulan genel amaçlı finansal tabloları esas almakla yükümlüdür.

Raporlama

MADDE 18- (1) Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren kurum ve kuruluşlar; her yıl Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları kapsamında hazırlanacak Sürdürülebilirlik Raporuna ek olarak bir önceki yılda yürüttükleri

uygun ekonomik faaliyetlerine dair doğrulanmış bilgilerini, Başkanlığın e-taksonomi sistemine kaydetmekle yükümlüdür.

(2) Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin 2 nci fıkrası kapsamında sistem üzerinden hesaplanan uyumluluk oranına ilişkin bilgiler Ek-2’de yer alan tablo formatında Sürdürülebilirlik Raporu ile birlikte beyan edilir.

(3) Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yer almayan kurum ve kuruluşlar; bir önceki yılda yürüttükleri uygun ekonomik faaliyetlerine dair bilgilerini, gönüllük esasına dayalı olarak Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre Başkanlığın e-taksonomi sistemine kaydedebilirler. Bu fıkra kapsamında işlem yapmak isteyen kurum ve kuruluşlar Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca işlem yapmak durumundadır.

Doğrulama ve geçerli kılma

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi kapsamında yapılacak raporlamaların doğrulanması ve geçerli kılınması zorunludur.

(2) Taksonomi raporlarının doğrulanması ve geçerli kılınması işlemi doğrulayıcı kuruluşlar tarafından yapılır.

(3) Doğrulayıcı kuruluşların akreditasyonları TÜRKAK tarafından yapılır.

(4) Doğrulama ve geçerli kılma kuralları, doğrulayıcı kuruluşların yapısı ve bağımsızlığı, doğrulayıcı kuruluşların denetimi ve ilgili diğer usul ve esaslar Başkanlıkça düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Taksonominin sorumlu organları

MADDE 20- (1) Taksonominin görevli ve sorumlu organları şunlardır;

- a) Başkanlık,
- b) Türkiye Yeşil Taksonomi Komitesi (Komite),
- c) Taksonomi teknik uzman grubu (Teknik uzman grubu).

(2) Komite ve teknik uzman grubunda yer alacak görevlilerin bu Yönetmelik ile kendilerine verilen tüm görevleri yapabilecek teknik bilgi ve deneyime sahip olmaları esastır.

Başkanlığın görev ve sorumlulukları

MADDE 21 – (1) Başkanlık:

- a) Taksonominin yürütücüsü ve e-taksonomi sisteminin sahibidir.
- b) Türkiye Yeşil Taksonomi Komitesi üyelerini oluşturur.
- c) Taksonominin işleyişi ve gelişimi hakkında kamuoyunu Başkanlığın resmi internet sayfası üzerinden bilgilendirir.
- ç) Uygun ekonomik faaliyetleri ve teknik tarama kriterlerini belirleme, geliştirme, güncelleme ve yayımlama süreç ve koordinasyonunu yürütür veya yürütülmesini sağlar.
- d) Taksonominin etkin işleyişi, gelişimi ve uygulamadan kaynaklanan sorunların çözümü için gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Yeşil Taksonomi Komitesi

MADDE 22– (1) Komitenin çalışma usul ve esasları aşağıdaki şekildedir:

- a) Komite üyeleri; Başkan veya yetkilendireceği Başkan Yardımcısı başkanlığında, kamu kurum/kuruluş, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaş temsilcilerinden seçilerek Başkanlık tarafından oluşturulur.
- b) Komite yılda en az bir kez, üye tam sayısının üçte ikisi ile toplanır. Kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır.
- c) Komite gerektiğinde kriter belirlenmesine ilişkin ihtiyaçlar doğrultusunda Başkanlığın talebi ile toplanır.
- ç) Toplantı yeri ve tarihi, Başkanlık tarafından belirlenir ve toplantıdan önce üyelere resmi yazı ile bildirilir.

(2) Komitenin görevleri şunlardır:

- a) Teknik uzman gruplarının oluşturulması, yapısı ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek.
- b) Teknik tarama kriterlerinin belirlenmesi veya uygun ekonomik faaliyetlere ilişkin teknik tarama kriterlerinin geliştirilmesi için Başkanlığa görüş bildirmek.
- c) Teknik uzman grubu tarafından hazırlanan raporları inceleyerek onay vermek. Onay verilmeyen raporlar gerekçelendirilerek tekrar görüşülmek üzere teknik uzman grubuna gönderilir.
- ç) Teknik uzman grubu tarafından iletilen uygun ekonomik faaliyetler veya teknik tarama kriterleri ile ilgili nihai taslak kriterlerini değerlendirmek, uygun görülmesi halinde Başkanlığa sunmak.
- d) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Taksonomi teknik uzman grubu

MADDE 23 – (1) Teknik uzman grubu, Başkanlık tarafından Komitenin görüşü alınarak belirlenir.

- (2) Teknik uzman grubu oturumlarına Başkan Yardımcısı veya ilgili Daire Başkanı başkanlık eder.
- (3) Teknik uzman grubu tarafından gerçekleştirilecek çalışmalara yardımcı olmak amacıyla grup içerisinde raportör seçilir.
- (4) Gerektiğinden sektörler özelinde birden fazla teknik uzman grubu Başkanlık tarafından Komitenin görüşü alınarak oluşturulabilir.
- (5) Teknik uzman grubu, Başkanlık tarafından belirlenecek takvim uyarınca toplanır.
- (6) Teknik uzman grubu salt çoğunlukla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar alır.
- (7) Başkanlık ilgili alanlarda uzman görüşlerine başvurulması amacıyla özel sektör temsilcilerini, kamu otoritelerinin görevlilerini veya bağımsız uzman kişileri oy hakkı olmaksızın teknik uzman grubu oturumlarına davet edebilir.
- (8) Teknik uzman grubunun görevleri şunlardır:
 - a) Ekonomik faaliyetlere ilişkin teknik tarama kriterlerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi için sektör özelinde teknik inceleme yapmak.
 - b) Ekonomik faaliyet özelinde çalışmaları yaparak teknik tarama kriterlerini belirlemek ve ortaya çıkan sonuçları Komiteye sunmak.
 - c) Raportör seçmek.

- ç) Teknik tarama kriterlerine ilişkin rapor hazırlamak.
d) Komite tarafından iade edilen raporları tekrar görüşmek.
e) Komite tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Düzenleme yetkisi

MADDE 24 - (1) Başkanlık, gerekli gördüğü hallerde bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Çevrimiçi taksonomi yönetim sistemi

MADDE 25- (1) Taksonomi sürecine ilişkin iş ve işlemler, Çevrimiçi Taksonomi Yönetim Sistemi (e-taksonomi) aracılığıyla yürütülür.

(2) Çevrimiçi Türkiye Yeşil Taksonomi Yönetim Sisteminin yürütülmesine ilişkin iş ve işlemler Başkanlık tarafından belirlenir ve Başkanlığın resmi internet sayfasında ilan edilir.

Bilgi ve belge güvenliği

MADDE 26- (1) Taksonomi kapsamında bilgi ve belge paylaşımında bulunan firmaların ticari sır niteliğinde olmayan bilgi ve belgeleri ihtiyaç halinde ilgili birimlerle firmanın izni dahilinde paylaşılabilir.

Yaptırımlar

MADDE 27- (1) Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi gereğince raporlama yapanlardan raporlama için gerekli olan bildirim, bilgi ve belge verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümleri doğrultusunda idari para cezası verilir.

Geçiş dönemi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi kapsamında yapılacak raporlamalarda sorumlu kurum ve kuruluşlar, 31 Aralık 2026 tarihine kadar gönüllülük esasına dayalı olarak her yıl Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlaması ile birlikte bir önceki yılda yürüttükleri uygun ekonomik faaliyetlerini beyan edebilirler. Bu raporlamalarda bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi hükümleri uygulanmaz.

(2) 1 Ocak 2027 tarihinden itibaren bu Yönetmeliğin 18'inci ve 19'uncu maddeleri uyarınca raporlama yapılması gerekmektedir.

Yürürlük

MADDE 28 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.

EKLER:

EK-1: Türkiye Yeşil Taksonomi Kapsamındaki Ekonomik Faaliyetler

EK-2: Taksonomi Beyan Tabloları